Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

13 май 2026 година*

„Преюдициално запитване — Отговорност на държава членка при нарушение на правото на Съюза — Прекратяване ex lege на права на ползване върху недвижими имоти в нарушение на член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Възстановяване на тези права след решение на Съда на Европейския съюз — Обезщетяване на вредите — Национална правна уредба, която предвижда финансово обезщетение, изчислено само въз основа на пазарната стойност на тези имоти към момента на прекратяване на правата на ползване — Изискване за адекватно поправяне на вредите — Пропуснати ползи“

По дело C-286/25

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Győri Törvényszék (Окръжен съд Дьор, Унгария) с акт от 3 април 2025 г., постъпил в Съда на 15 април 2025 г., в рамките на производство по дело

BRANDL Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

срещу

Agrárminisztérium,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: C. Lycourgos (докладчик), председател на състава, O. Spineanu-Matei, S. Rodin, N. Piçarra и N. Fenger, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за BRANDL Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., от T. Szendrő-Németh, ügyvéd,

– за унгарското правителство, от M. Fehér и K. Szíjjártó, в качеството на представители,

* Език на производството: унгарски.

– за Европейската комисия, от M. Mataija, A. Tokár и G. von Rintelen, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между BRANDL Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (наричано по-нататък „Brandl“) и Agrárminisztérium (Министерство на земеделието, Унгария) относно размера на предвиденото в унгарското законодателство финансово обезщетение с оглед на изпълнението на решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432).

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Член 63, параграф 1 ДФЕС гласи:

„В рамките на разпоредбите на настоящата глава, всички ограничения върху движението на капитали между държавите членки и между държавите членки и трети страни се забраняват“.

4 Член 17, параграф 1 от Хартата предвижда:

„Всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес“.

Унгарското право

5 На 12 декември 2013 г. унгарският законодател приема Mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Закон CCXII от 2013 г. за приемане на различни разпоредби и преходни мерки във връзка със Закон CXXII за продажбата на земеделски и горски земи от 2013 г., наричан по-нататък „Законът за преходните мерки от 2013 г.“). Този закон влиза в сила на 15 декември 2013 г.

6 Член 108, параграф 1 от посочения закон гласи:

„Съществуващите към 30 април 2014 г. права на ползване или плодоползване, учредени с договор между лица, които не са близки родственици, за неопределен срок или за срок, изтичащ след 30 април 2014 г., се погасяват ex lege на 1 май 2014 г.“.

7 Със Закон № CL от 2021 г. за изменение на някои закони относно селското стопанство, влязъл в сила на 1 януари 2022 г., в Закона за преходните мерки от 2013 г. е включена глава 20/F. Тази глава, която съдържа по-специално новите членове 108/B, 108/K, 108/L и 108/N, е озаглавена „Особени разпоредби, приети в изпълнение на (решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432)“.

8 Член 108/B от Закона за преходните мерки от 2013 г., изменен със Закон № CL от 2021 г. за изменение на някои закони относно селското стопанство (наричан по-нататък „Законът от 2013 г., изменен през 2021 г.“), гласи:

„1. Всяко физическо или юридическо лице, чието право на ползване е било заличено от имотния регистър в приложение на член 108, параграф 1 от този закон, в редакцията му, в сила към 30 април 2014 г.[…], или негов правоприемник може да поиска в съответствие с разпоредбите на тази глава вписване в имотния регистър на заличеното право на ползване и дължащото му се обезщетение съгласно настоящата глава.

2. Заличеният ползвател или неговият правоприемник може да предяви правата си срещу държавата или държавните органи във връзка със заличаването на правото на ползване само в рамките на процедурите, предвидени в глава 20/F от Закона за преходните мерки [от 2013 г.]“.

9 Член 108/K от този закон предвижда:

„1. Обезщетението се определя въз основа на годишната стойност на заличеното право на ползване. Годишната стойност е равна на 1/20 от пазарната стойност на недвижимия имот, върху който е било учредено правото на ползване, към момента на заличаването му.

[…]

4. При новото вписване на правото на ползване размерът на обезщетението е равен на произведението от годишната стойност и броя на годините, изтекли от заличаването до новото вписване.

[…]“.

10 Член 108/L от посочения закон предвижда в параграф 2:

„Ако […] заявителят подаде искане, в което установява, че може да предяви други права в допълнение към сумата, определена в съответствие с член 108/K, [компетентният орган] може да определи сумата на обезщетението в размер, различен от изчисления в съответствие с член 108/K, като вземе предвид особените обстоятелства по конкретния случай и съответното им обосноваване (допълнително обезщетение), по-специално с оглед на следните характеристики на парцела:

а) профил, форма, размер на парцела,

b) местоположение

c) разположение

d) достъпност, пътна инфраструктура,

e) топография и наклон,

f) водоснабдяване,

g) съоръжения, които възпрепятстват културите,

h) състояние на културите,

i) по-голяма вероятност от вредите, причинени от слана, лед и диви животни,

j) напояване, възможност за напояване,

k) заграждения

l) сгради, използвани за селскостопански цели,

m) стопанисване на хранителните вещества, агрохимична обработка,

n) замърсяване на околната среда и трайни екологични щети,

o) опазване на природата в района,

p) подобряване на почвата“.

11 Съгласно член 108/N от същия закон:

„Върху сумата, определена в съответствие с членове 108/K—108/M, се начисляват лихви, считано от датата на прекратяване на правото на ползване до датата на плащането. Лихвеният процент е равен на основния лихвен процент на централната банка, увеличен с два процентни пункта. За целите на изчисляването на лихвите лихвеният процент, който е в сила на първия ден от съответното календарно шестмесечие, се прилага за целия период на това шестмесечие“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

12 Brandl е титуляр на права на ползване върху земеделски земи в Унгария, които са вписани в имотния регистър на тази държава членка под номера 0159/3 и 0160.

13 По силата на член 108, параграф 1 от Закона за преходните мерки от 2013 г. тези права на ползване се погасяват ex lege. На 2 октомври 2014 г. те са заличени от имотния регистър.

14 След като установява, в решение от 6 март 2018 г., SEGRO и Horváth (C-52/16 и C-113/16, EU:C:2018:157, т. 62—66, 94, 107 и 126), че член 63 ДФЕС не допуска разпоредба като член 108, параграф 1 от Закона за преходните мерки от 2013 г., в решение от 21 май 2019 г.,

Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432, т. 129), Съдът уточнява, че последната разпоредба нарушава и правото на собственост, гарантирано с член 17 от Хартата.

15 След постановяването на последното решение унгарският законодател изменя Закона за преходните мерки от 2013 г., за да позволи, при определени условия, повторното вписване в имотния регистър на правата на ползване, които са били заличени съгласно член 108, параграф 1 от този закон, и обезщетяването на носителите на тези права.

16 В съответствие с член 108/B, параграф 1 от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., Brandl иска и получава ново вписване на правата си на ползване в имотния регистър.

17 Като обезщетение за икономическата загуба, произтичаща от заличаването на тези права, Nemzeti Földügyi Központ (Национален център по поземлените въпроси, Унгария), който отговаря за тази област преди Министерството на земеделието, отпуска на Brandl суми в размер на 10 940 000 унгарски форинта (HUF) (около 31 000 EUR) и 30 810 000 HUF (около 87 000 EUR) по отношение на недвижимите имоти, вписани в имотния регистър под номера съответно 0159/3 и 0160. Съгласно член 108/K от Закона от 2013 г., съответно изменен през 2021 г., тези суми съответстват, според изчисленията на Националния център по поземлени въпроси, на 1/20 от пазарната стойност на тези имоти към 2 октомври 2014 г., умножена по броя на годините, изтекли между заличаването на правото на ползване и повторното му вписване.

18 Тъй като счита, че това обезщетение не представлява адекватно обезщетение за вредите, които е претърпяло поради неправомерното лишаване от правото си на ползване, Brandl предявява иск срещу Министерството на земеделието пред Győri Törvényszék (Окръжен съд Дьор, Унгария), който е запитващата юрисдикция. В подкрепа на този иск дружеството поддържа, че обезщетението трябва да отчита пропуснатите ползи.

19 В това отношение Brandl посочва, че преди заличаването на правата му на ползване то е стопанисвало разглежданите поземлени имоти и че вследствие на това заличаване тези земи са били предмет на договори за наем. Определените в тези договори размери на наемите били релевантни за оценката на пропуснатите ползи.

20 Според Győri Törvényszék (Окръжен съд Дьор) всички имуществени вреди, претърпени от носителя на правата на ползване поради неправомерното им заличаване, трябва да бъдат обезщетени. Поради това трябва да се вземат предвид пропуснатите ползи. Член 108/K от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., който се основава на пазарната стойност на разглежданите имоти към момента на заличаването на правата на ползване, не гарантирал справедливо обезщетение. По-специално тази разпоредба не отчитала обстоятелството, че през годините между заличаването и повторното вписване на тези права пазарната стойност на тези имоти е могла да се промени значително. В конкретния случай вещо лице изчислило, че ако се вземе предвид увеличението на пазарната стойност през тези години и при това се приложи критерият, предвиден в посочената разпоредба, размерът на обезщетението би възлизал на 16 596 000 HUF (около 47 000 EUR) за имота с номер 0159/3 и на 49 341 500 HUF (около 140 000 EUR) за имота с номер 0160.

21 При тези условия Győri Törvényszék (Окръжен съд Дьор) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„[1)] Трябва ли член 63 [ДФЕС] и член 17 от [Хартата] да се тълкуват в смисъл, че съответства на тях правна уредба на държава членка, съгласно която след възстановяването на право на ползване върху земеделски парцел, след като е било заличено в противоречие с правото на Съюза, на ползвателя се предоставя имуществено обезщетение, което не е съобразено със значителното увеличение през годините на заличаване на пазарната стойност на недвижимите имоти, по отношение на които е било заличено правото на ползване?

[2)] Съответства ли на понятието за справедливо обезщетение, съдържащо се в член 17 от [Хартата] и в решение [от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432, т. 129)], правна уредба на държава членка, съгласно която след възстановяването на право на ползване върху земеделски парцел, след като е било заличено в противоречие с правото на Съюза, на ползвателя се предоставя имуществено обезщетение, което не е съобразено със значителното увеличение през годините на заличаване на пазарната стойност на недвижимите имоти, по отношение на които е било заличено правото на ползване?

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

22 В становището си, представено пред Съда, Европейската комисия подчертава, че единственият трансграничен елемент, посочен в преюдициалното запитване, е, че управителят на Brandl, което е дружество по унгарското право, е гражданин на държава членка, различна от Унгария. При тези обстоятелства според Комисията допустимостта на това преюдициално запитване е съмнителна.

23 Вярно е, че разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно свободата на установяване, свободното предоставяне на услуги и свободното движение на капитали не се прилагат към положение, което във всичките си аспекти е свързано само с една държава членка (решение от 15 ноември 2016 г., Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, т. 47, и определение от 27 януари 2026 г., OMW Petrom Marketing, C-439/25, EU:C:2026:82, т. 36).

24 Освен това, приложното поле на Хартата спрямо действията на държавите членки е определено в член 51, параграф 1 от същата, съгласно който разпоредбите на Хартата се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза, като тази разпоредба потвърждава практиката на Съда, съгласно която основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, трябва да се прилагат във всички случаи, уредени от правото на Съюза, но не и извън тези случаи. Когато обаче дадено правно положение не попада в приложното поле на правото на Съюза, Съдът няма компетентност да го разгледа и евентуално посочените разпоредби на Хартата сами по себе си не биха могли да учредят такава компетентност (решение от 12 септември 2024 г., Changu, C-352/23, EU:C:2024:748, т. 63 и цитираната съдебна практика).

25 В случая не може да се изключи, че спорът в главното производство, чието разрешаване според запитващата юрисдикция изисква тълкуване на член 63 ДФЕС и, в този контекст, на член 17 от Хартата, се отнася до положение, което във всичките си аспекти е свързано само с една държава членка, както е посочено в точка 23 от настоящото решение. При липсата на каквито и да било данни в преюдициалното запитване, че управителят на Brandl притежава финансово участие в капитала на Brandl, това запитване не съдържа обстоятелства, които да позволяват да се установи със сигурност, че този спор има трансграничен характер.

26 Дори обаче да се приеме, че всички релевантни обстоятелства по делото в главното производство са свързани само с Унгария, от това все пак не следва, че посоченото запитване е недопустимо.

27 В това отношение следва да се припомни, че при случай, който във всичките си аспекти е свързан само с една държава членка, тълкуването на основните свободи, предвидени в член 49, 56 или 63 ДФЕС, може да се окаже нужно, когато националното право задължава запитващата юрисдикция да даде възможност на гражданите на съответната държава членка да се ползват от същите права, които гражданин на друга държава членка, намиращ се в същото положение, би могъл да получи въз основа на правото на Съюза (вж. решения от 5 декември 2000 г., Guimont, C-448/98, EU:C:2000:663, т. 23, и от 15 ноември 2016 г., Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, т. 52).

28 От акта за преюдициално запитване следва, че режимът на обезщетяване, въведен със Закона от 2013 г., съответно изменен през 2021 г., се прилага по силата на член 108/B от него за „всяко физическо или юридическо лице“, независимо от гражданството му, „чието право на ползване е било заличено от имотния регистър в приложение на член 108, параграф 1 от [Закона за преходните мерки от 2013 г.]“. Освен това от преюдициалното запитване е видно, че Националният център по поземлените въпроси, а след това и Министерството на земеделието, са признали, че Brandl трябва да получи обезщетение съгласно условията, предвидени в Закона от 2013 г., съответно изменен през 2021 г., за да се изпълни решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432), като според тях тези условия осигуряват адекватно поправяне на вредите.

29 С оглед на тези конкретни обстоятелства, съдържащи се в акта за преюдициално запитване, изглежда, че принципите на правото на Съюза относно обезщетяването на вредите, причинени от държава членка поради нарушение на правото на Съюза, в конкретния случай нарушението на член 63 ДФЕС и на член 17 от Хартата, установено в решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432), са релевантни за решаването на спора в главното производство, при това независимо дали управителят на Brandl, гражданин на държава членка, различна от Унгария, притежава или не дялово участие в капитала на това дружество. При тези обстоятелства припомнената в точка 27 от настоящото решение съдебна практика е приложима и преюдициалните въпроси се ползват с презумпцията за релевантност, която обосновава тяхната допустимост.

30 От изложеното по-горе следва, че преюдициалните въпроси са допустими.

По същество

31 В решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432), Съдът постановява, че прекратяването ex lege на правата на ползване, извършено със Закона за преходните мерки от 2013 г., е несъвместимо с член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата. Впрочем несъвместимостта на тази национална правна уредба със свободното движение на капитали произтича още от решение на Съда от 6 март 2018 г., SEGRO и Horváth (C-52/16 и C-113/16, EU:C:2018:157).

32 В този контекст целта на настоящото преюдициално запитване е да се определи дали режим на обезщетяване като предвидения в Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., гарантира адекватно поправяне на вредите, настъпили в резултат на това прекратяване ex lege.

33 Ето защо следва да се приеме, че с въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която предвижда поправяне на вредите, претърпени от носителя на права на ползване върху недвижими имоти вследствие на несъвместимо с член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата прекратяване ex lege на тези права, посредством финансово обезщетение, изчислено изключително в зависимост от пазарната стойност на тези имоти към момента на заличаването на посочените права от имотния регистър.

34 Съгласно постоянната съдебна практика частноправните субекти, които са претърпели вреди поради нарушение на правото на Съюза, за което носи отговорност държава членка, имат право на обезщетение, когато са изпълнени три условия, а именно предмет на нарушената правна норма на Съюза е предоставянето на права на частноправните субекти, нарушението на нормата е достатъчно съществено и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от тези частноправни субекти вреда (вж. решения от 5 март 1996 г., Brasserie du pêcheur и Factortame, C-46/93 и C-48/93, EU:C:1996:79, т. 51, и от 1 август 2025 г., Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth и др., C-97/24, EU:C:2025:594, т. 27).

35 В ситуация като предвидената в режима за обезщетяване, установен в Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., тези условия са изпълнени. От една страна, Съдът вече е постановил, че член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата представляват правни норми, които имат за цел да предоставят права на частноправните субекти, и че нарушението на тези разпоредби, констатирано в решението, с което се установява неизпълнение на задължения, и произтичащо от решението по преюдициално запитване, посочени в точка 31 от настоящото решение, може да се квалифицира като достатъчно съществено (вж. в този смисъл решение от 10 март 2022 г., Grossmania, C-177/20, EU:C:2022:175, т. 70 и 71). От друга страна, наличието на пряка причинно-следствена връзка между това нарушение и вредата, претърпяна от лицата, чиито права на ползване са били заличени, не се оспорва пред запитващата юрисдикция, като някои разпоредби на Закона от 2013 г., съответно изменен през 2021 г., имат за цел именно да поправят вредите, претърпени вследствие на това нарушение, установено от Съда.

36 Тъй като посочените условия са изпълнени, правото на Съюза изисква поправянето на вредите, причинени на засегнатите частноправни субекти, да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да може да осигури ефективна защита на правата им (вж.

решения от 5 март 1996 г., Brasserie du pêcheur и Factortame, C-46/93 и C-48/93, EU:C:1996:79, т. 82, и от 25 март 2021 г., Българска народна банка, C-501/18, EU:C:2021:249, т. 125).

37 Вътрешният правов ред на всяка държава членка трябва да установи критериите, които позволяват да се определи обхвата на обезщетението, като се има предвид, че те не могат да бъдат по-малко благоприятни от тези, отнасящи се до подобни претенции или искове, основани на вътрешното право, и че в никакъв случай не трябва да са установени по начин, който прави практически невъзможно или прекалено трудно поправянето на вредите (вж. решения от 5 март 1996 г., Brasserie du pêcheur и Factortame, C-46/93 и C-48/93, EU:C:1996:79, т. 90, и от 17 април 2007 г., AGM-COS.MET, C-470/03, EU:C:2007:213, т. 94).

38 Като признава по този начин широка свобода на действие на държавите членки, Съдът уточнява, че пълното изключване на пропуснатите ползи от подлежаща на поправяне вреда не може да се допусне в случай на нарушение на правото на Съюза, тъй като особено по стопански и търговски спорове такова пълно изключване на пропуснатите ползи може да направи фактически невъзможно поправянето на вредата (решения от 5 март 1996 г., Brasserie du pêcheur и Factortame, C-46/93 и C-48/93, EU:C:1996:79, т. 87, и от 17 април 2007 г., AGM-COS.MET, C-470/03, EU:C:2007:213, т. 95).

39 В случай на прекратяване ex lege на правата на ползване върху земеделски земи, като предвиденото в член 108, параграф 1 от Закона за преходните мерки от 2013 г., последвано от възстановяване на тези права, следва да се приеме, освен ако запитващата юрисдикция не установи друго, че пропуснатите ползи се състоят от доходи от стопанисване или отдаване под наем на тези земи, които увреденият ползвател не е могъл да получи през периода между това прекратяване и посоченото възстановяване.

40 Макар в положение като съществуващото в Унгария след решение от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи) (C-235/17, EU:C:2019:432), да може да се определи стандартизирана формула за изчисляване, позволяваща да се определи във всеки отделен случай размерът на дължимото обезщетение за целите на поправянето на вредите, претърпени от заинтересованите лица поради установеното от Съда нарушение на правото на Съюза, това не променя факта, че принципът на ефективност, чието съдържание е припомнено в точки 37 и 38 от настоящото решение, изисква подобна формула да бъде замислена така, че да доведе до обезщетение, което покрива достатъчно точно тези пропуснати ползи.

41 От акта за преюдициално запитване следва, че при определянето на размера на обезщетението, предвиденият в член 108/K от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., режим на обезщетяване се основава на пазарната стойност на разглежданите земеделски земи към момента на незаконното заличаване на правата на ползване.

42 Заинтересованите страни, представили становища пред Съда, приемат, че тази стойност съответства на продажната цена, която собственикът на тези земи може да получи в зависимост от предлагането и търсенето към момента на посоченото заличаване.

43 Така определеният в член 108/K от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., критерий за изчисляване на размера на обезщетението, сам по себе си не позволява да се определят пропуснатите ползи на увредения ползвател. Всъщност доходите, които той е можел да получи през периода между прекратяването на правата на ползване и възстановяването им

от стопанисване или отдаване под наем на разглежданите земеделски земи, не са пряко свързани с цената, която собственикът на тези земи е можел да получи при продажбата им към момента на заличаването на правата на ползване.

44 Въпреки че в положение като разглежданото в главното производство, при което пропуснатите ползи представляват цялата или поне по-голямата част от претърпяната от ползвателя вреда, на практика такъв режим на обезщетяване все пак може да доведе до обезщетение, чийто размер до известна степен покрива този на пропуснати ползи, остава фактът, че критерият, на който се основава този режим, не води до адекватна оценка на посочените пропуснати ползи и следователно на посочената вреда, освен ако запитващата юрисдикция не установи друго.

45 Следователно режим на обезщетяване като предвидения в член 108/K от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., на практика прави прекомерно трудно поправянето на претърпяната вреда и следователно не е съвместим с припомненото в точки 36—38 от настоящото решение изискване за адекватно поправяне на посочената вреда.

46 Този извод не се опровергава от изтъкнатия от унгарското правителство факт, че член 108/L от Закона от 2013 г., съответно изменен през 2021 г., позволява на увредените лица да поискат допълнително обезщетение поради някои характеристики на разглеждания имот. Макар тези характеристики да са релевантни за преценката на пропуснатите ползи, това не променя обстоятелството, че член 108/L от посочения закон не задължава компетентния орган да вземе предвид посочените характеристики при определянето на размера на обезщетението и по този начин да отпусне на увреденото лице обезщетение в по-голям размер от произтичащия от член 108/K от същия закон, освен ако запитващата юрисдикция не установи друго.

47 Посоченият в точка 45 от настоящото решение извод не се опровергава и от факта, че член 108/N от Закона от 2013 г., изменен през 2021 г., предвижда изплащането на лихви, за компенсиране на изминалото време между прекратяването на правата на ползване и плащането на обезщетението. Всъщност подобна разпоредба има за цел главно да компенсира обезценяването на парите, но няма нито за цел, нито за резултат да осигури ефективно обезщетение за пропуснатите ползи.

48 В случая, без да се засяга свободата на преценка, с която разполага съответната държава членка, за да определи формула за изчисляване, която води до адекватно поправяне на вредата, следва да се отбележи, по отношение на преценката на обезщетението, която запитващата юрисдикция трябва да извърши в рамките на спора в главното производство, че видно от представените от тази юрисдикция цифрови данни, при прилагане на механизъм за обезщетяване, който отчита пазарната стойност на съответните земеделски земи, може да се окаже прекомерно трудно да се постигне адекватно поправяне на вредата, когато не се вземе предвид евентуално значително увеличение на тази стойност, настъпило през периода между прекратяването на правата на ползване и възстановяването им.

49 С оглед на гореизложеното на поставените въпроси следва да се отговори, че правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която предвижда поправяне на вредите, претърпени от носителя на права на ползване върху недвижими имоти вследствие на несъвместимо с член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата

прекратяване ex lege на тези права, посредством финансово обезщетение, изчислено изключително в зависимост от пазарната стойност на тези имоти към момента на заличаването на посочените права от имотния регистър.

По съдебните разноски

50 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която предвижда поправяне на вредите, претърпени от носителя на права на ползване върху недвижими имоти вследствие на несъвместимо с член 63 ДФЕС и член 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз прекратяване ex lege на тези права, посредством финансово обезщетение, изчислено изключително в зависимост от пазарната стойност на тези имоти към момента на заличаването на посочените права от имотния регистър.

Подписи